

**МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ВИКЛАДАЧАМИ ЯКОСТІ
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ ТА БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

Мета дослідження – вивчення думок щодо рівня задоволеності викладачів якістю освітньо-професійної програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному веб-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – науково-педагогічні працівники, які викладають навчальні дисципліни, що передбачені навчальним планом за освітньо-професійною програмою (ОПП) «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (респонденти).

Опитування респондентів було проведено в **1 семестрі 2023-2024 навч. року** за анкетною «якість освітньої програми». Всього опитано **16 респондентів**.

Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#).

Анкета складалася з дев'яти блоків питань, які включали: оцінювання відповідності знань випускників з освітньої програми сучасному стану виробництва і бізнесу; ранжування за значимістю тринадцяти найбільш важливих компетентностей, оцінювання якостей та навичок випускників за п'ятибальною шкалою від 1 (низький рівень) до 5 (високий рівень); найбільш необхідні складові освітньої програми; необхідність залучання роботодавців до розроблення та модернізації освітніх програм та відкриті питання щодо дисциплін, які необхідно ввести та вивести з освітнього процесу, інших пропозицій щодо покращення якості освіти та освітньої програми.

Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

Результати оцінювання науково-педагогічними працівниками якості ОПП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за критерієм «**Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу**» наведено на рисунку 1.

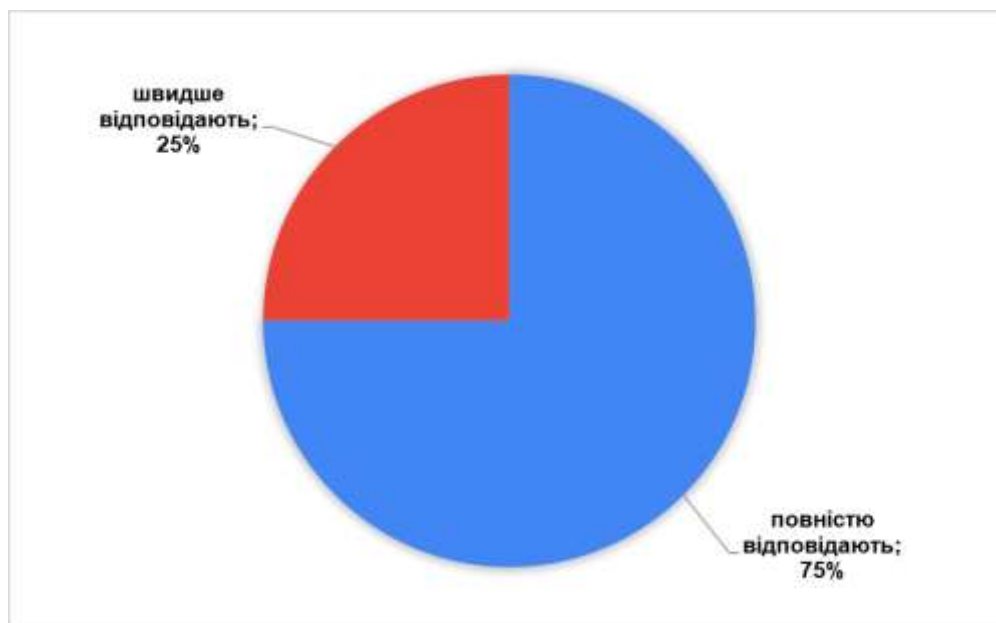

Рис. 1. Оцінювання «Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу» (у відсотках)

Результати ранжування тринадцяти найбільш важливих компетентностей випускника для роботи за фахом (1- найбільш важлива) представлено в табл. 1.

Таблиця 1 - Ранжування пунктів щодо важливості компетентностей випускника для роботи за фахом

Назва компетентності	Рейтинг
1 блок	
Здатність застосовувати знання на практиці	1
Засвоєння основ базових знань з професії	2
Базові загальні знання	3
Здатність до аналізу і синтезу	4
Усне і письмове спілкування рідною мовою	5
Знання другої мови	6
2 блок	
Елементарні комп'ютерні навички	1
Дослідницькі навички і уміння	2
Здатність пристосовуватись до нових ситуацій	3
Здатність породжувати нові ідеї (креативність)	4
Здатність до навчання	5
Прийняття рішень	6
Здатність до критики та самокритики	7

Моніторинг оцінювання якостей та навичок випускників освітньої програми за п'ятибальною шкалою від 1 (низький рівень) до 5 (високий рівень) наведено в таблиці 2.

Таблиця 2 - Оцінювання якостей та навичок випускників (у відсотках)

Критерій оцінювання	Бали				
	1	2	3	4	5
Рівень загальнотеоретичної підготовки	6,3	0	12,5	50	31,3
Рівень базових (професійних) знань і навичок	0	6,3	6,3	31,3	56,3
Стратегічне мислення	0	6,3	12,5	43,8	37,5
Націленість на кінцевий результат	0	0	0	25,0	75,0
Здатність працювати в колективі, команді	0	0	12,5	37,5	50
Здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці	0	0	12,5	31,3	56,3
Націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання	0	0	0	43,8	56,3
Навички управління персоналом, колективом	0	6,3	12,5	50	31,3
Ерудованість, загальна культура, комунікабельність	0	6,3	0	68,8	25,0
Володіння інформаційними та комунікаційними технологіями	6,3	0	0	31,3	62,5
Ведення ділової документації	6,3	0	25,0	43,8	25,0

Результати оцінювання показали достатньо **високий рівень** (максимальна сума відсотків за балами 4 і 5, по 100%) наступних якостей та навичок випускників: «націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання», «націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання».

Меншими балами оцінили наступні критерії (мінімальна сума відсотків за балами 4 і 5) – «ведення ділової документації» (68,8%).

Моніторинг оцінювання п'яти найбільш необхідних складових освітньої програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» наведено в таблиці 3.

Таблиця 3 - Оцінювання п'яти найбільш необхідних складових освітньої програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (у відсотках)

Критерій оцінювання	Бали
Співвідношення теоретичної і практичної частини	81
Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін	94
Спрямованість дисциплін на майбутню професію	100
Обґрунтованість навантаження на студентів (кількість дисциплін на семестр, кількість годин на тиждень аудиторної і самостійної роботи)	50
Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)	94
Залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах	69
Доступ до програм підготовки, графіків освітнього процесу, розкладів і робочих програм дисциплін	6
Доступ до навчальної і наукової літератури бібліотеки університету	6

Аналіз таблиці 3 показує, що за результатами опитування респондентів

найбільш необхідних складових ОПП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» наступні:

1. Спрямованість дисциплін на майбутню професію (100%);
2. Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін (94%);
3. Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо) (94%);
4. Співвідношення теоретичної і практичної частини (81%);
5. Залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах (69%).

Тому, при перегляді освітньої програми на цих складових необхідно зупинитись більш детально.

Результати щодо необхідності залучення роботодавців, на думку викладачів, до розроблення та модернізації освітньої програми показали 94% - ву позитивну відповідь (рис. 2).

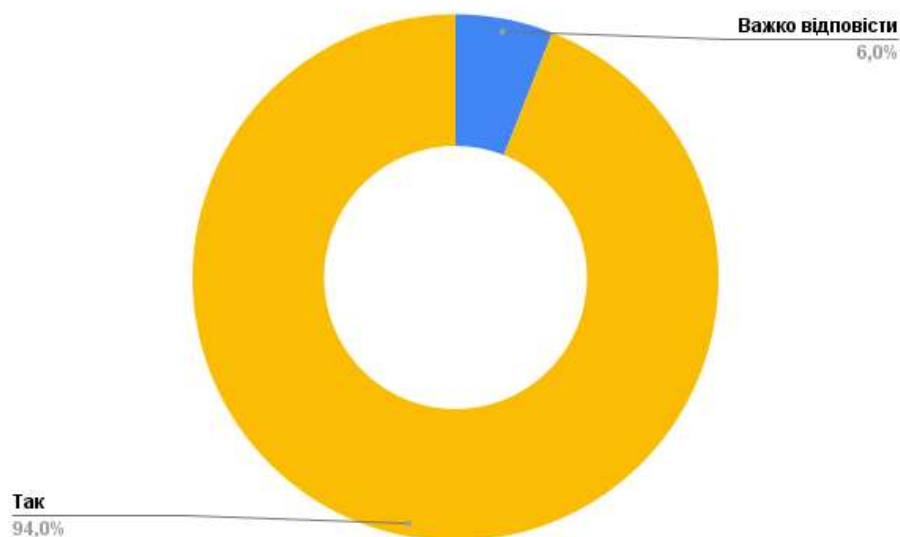

Рис. 2. Результати щодо необхідності залучення роботодавців, на думку викладачів, до розроблення та модернізації освітньої програми.

Результати опитування пропозицій викладачів щодо навчальних дисциплін показали:

- *необхідно ввести до освітнього процесу* – бізнес-комунікації, фінанси підприємства або фінансовий аналіз; бізнес-фінанси, оскільки вона є основою для розуміння процесу формування та ефективного викорисання фінансового капіталу у підприємницькій діяльності.

- *необхідно вивести з освітнього процесу* - пропозицій не надійшло.

Інших пропозицій від викладачів щодо покращення якості освіти та освітньої програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» не надійшло.

Висновки

За результатами опитування викладачів щодо якості освітньо-професійної програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» найбільш важливими компетентностями випускника для роботи за фахом були відзначені: застосування знань на практиці, засвоєння основ базових знань з професії, елементарні комп'ютерні навички та дослідницькі навички і уміння. Респондентами було проведено ранжування якостей та навичок випускників. На їх думку, найважливішими якостями (за оцінками 4 та 5 балів), якими повинен володіти фахівець є «націленість на кінцевий результат», «володіння інформаційними та комунікаційними технологіями», «рівень базових (професійних) знань та навичок», «здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці» та «націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання». В процесі моніторингу дана оцінка та визначені п'ять найбільш необхідних складових (на думку викладачів) освітньої програми. Максимальні бали були надані критеріям: «спрямованість дисциплін на майбутню професію», «зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін» та «організація наукових і практичних заходів професійної діяльності».

Відповідно до рішення Вченої ради університету (протокол №6 засідання Вченої ради ТДАТУ) освітньо-професійну програму Підприємництво, торгівля та біржова діяльність спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» було переформатовано в освітньо-професійну програму «Підприємництво та бізнес-технології» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». В 2022 році було припинено набір здобувачів на перший (бакалаврський) рівень вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» та її буде вилучено з переліку освітніх програм, що реалізуються в ТДАТУ, після завершення навчання здобувачів вищої освіти на останньому курсі в 2024-2025 н.р.

Гарант

ОПП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти

Лариса БОЛТЯНСЬКА

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент

Радміла СКЛЯР